

РЕШЕНИЕ № 82 ОТ 8.05.2012 Г.

ПО ГР. Д. № 1891/2010 Г., ВКС, IV Г. О.

Съдия докладчик: Борислав Белазелков

Производство по чл. 290 ГПК.

Допуснато е касационното обжалване на решението на Старозагорския окръжен съд от 28.07.2010 г. по гр. д. № 254/2010 г., с което е потвърдено решението на Казанлъшкия районен съд от 30.03.2010 г. по гр. д. № 1810/2009 г., с което е уважен предявеният иск за обезщетение за вреди от процесуално незаконосъобразни изпълнителни действия по чл. 74 ЗЧСИ. Обжалването е допуснато поради противоречивото разрешаване на процесуалноправните въпроси за дължимостта на разноските по изпълнението от длъжника, когато задължението е изпълнено след предявяване на изпълнителния лист **и влизат ли в това число невнесените от вискателя авансови такси за всички извършени изпълнителни действия.**

По повдигнатите въпроси едни съдилища приемат, че длъжникът не отговаря за разноски в изпълнителното производство, ако дължимата сума не е събрана чрез прилагането на изпълнителен способ, а други съдилища – че той не отговаря за разноски в изпълнителното производство само ако не е дал повод за предявяване на изпълнителния лист, защото е платил дълга преди това.

Върховният касационен съд намира правилно второто разрешение. Съгласно чл. 79, ал. 1 ГПК длъжникът не отговаря за разноски в изпълнителното производство само в два случая: когато не е дал повод за предявяване на изпълнителния лист, защото е платил дълга си преди това, и когато изпълнителните действия бъдат изоставени от вискателя или отменени от съда. Във всички останали случаи, дори когато длъжникът е платил в срока за доброволно изпълнение, той отговаря за разноски в изпълнителното производство. **Отговорността на длъжника за разноски в изпълнителното производство е различна по обем в зависимост от това дали изпълнителният лист е предявен пред държавен съдебен изпълнител, или пред частен съдебен изпълнител, и независимо от това внесени ли са от вискателя дължимите авансови такси по изпълнението. Ако дължимите авансови такси са внесени от вискателя, съответната сума се събира от длъжника и се предава на вискателя, а ако дължимата авансова такса не е внесена, тя се събира от длъжника и се задържа от съдебния изпълнител (вж. решение № 601/7.07.2009 г. по гр. д. № 348/2009 г., ВКС, IV г. о.).**

Когато изпълнителният лист е предявен пред **държавен** съдебен изпълнител и длъжникът плати в срока за доброволно изпълнение, от него не се събира единствено т.нар. окончателна такса по чл. 53 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК (приета с ПМС № 38 от 27.02.2008 г., обн., ДВ, бр. 22 от 28.02.2008 г., доп., бр. 50 от 30.05.2008 г.). **Длъжникът отговаря за дължимите от вискателя авансови такси (и да не са заплатени предварително)** за извършените необходими действия по изпълнителното дело и разноските на вискателя за процесуално представителство, доколкото съответстват на действителната фактическа и правна сложност на делото. Ако вискателят е поискал и съдебният изпълнител е извършил изпълнителни действия, които не са необходими с оглед размера на търсената сума и интереса на вискателя от бързо удовлетворяване, както и ако някои от поисканите от вискателя изпълнителни действия още не са извършени, длъжникът не отговаря за тези такси. Длъжникът не отговаря и за пълния размер на таксата за опис на посочено от вискателя имущество, ако преди извършването му той (длъжникът) е предложил по реда на чл. 443 ГПК изпълнението да бъде насочено върху друго негово имущество и предложението му е отхвърлено неоснователно от съдебния изпълнител.

Когато изпълнителният лист е предявен пред частен съдебен изпълнител и длъжникът плати в срока за доброволно изпълнение, от него се събират както дължимите от вискателя авансови такси (и да не са заплатени предварително) за извършените необходими действия по изпълнителното

дело и разноските на вискателя за процесуално представителство, така и т. нар. окончателна такса по чл. 26 от Тарифата за таксите и разноските към Закона за частните съдебни изпълнители (приета с ПМС № 92 от 19.04.2006 г., обн., ДВ, бр. 35 от 28.04.2006 г.).

Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение, като разгледа жалбата и провери обжалваното решение с оглед изискванията на чл. 290, ал. 2 ГПК, я намира частично основателна поради следните съображения:

За да постанови обжалваното решение, въззивният съд е приел, че в изпълнителното производство не са събрани средства чрез прилагането на изпълнителните способности, принудителното изпълнение е спряно по искане на длъжника и прекратено след изплащането на целия дълг.

Неправилно въззивният съд е приел, че макар длъжникът да е платил след предявяването на изпълнителния лист пред частния съдебен изпълнител, той не отговаря за разноси в изпълнителното производство.

Видно от изложеното, обжалваното решение е постановено в нарушение на закона, поради което следва да бъде отменено, а делото – решено от касационната инстанция съгласно чл. 293, ал. 2 ГПК.

По делото е установено, че изпълнителното дело е продължено от ЧСИ съгласно § 3 ЗЧСИ за сумата 5142 лв. със законната лихва от 21.04.1998 г. и 910,08 лв. разноси по изпълнителния лист. В производството пред държавния съдебен изпълнител от длъжника е постъпила сумата 68,45 лв., а вискателката е платила такси в размер на 125,09 лв. При това положение задължението на длъжника при поемането на делото от ЧСИ възлиза на 5142 лв. със законната лихва от 21.04.1998 г., 910,08 лв. разноси по изпълнителния лист и 68,45 лв. разноси по изпълнението. ЧСИ е начислил и събрал различни такси и разноси по изпълнението за общо 4202 лв., поради което погашенията: 5256 лв. (постъпили на 14.03.2008 г.), 1752 лв. (постъпили на 14.04.2008 г.), 1752 лв. (постъпили на 14.05.2008 г.) и 9569,72 лв. (постъпили на 15.04.2009 г.) са отнесени първо към разноските по изпълнителното дело и изпълнителния лист, след това към лихвите и накрая към главницата, като е прието, че дългът е погасен изцяло с последната вноска и принудителното изпълнение е приключено.

От извършените от ЧСИ действия необходими, с оглед размера на търсената сума и интереса на вискателката от бързо удовлетворяване, са били само таксата за налагане на възбрана (с нея се насочва изпълнението върху недвижимия имот) в размер на 10,00 лв. и таксата за извършения опис на недвижим имот в размер на 2850,00 лв. Окончателна такса по чл. 26 от Тарифата за таксите и разноските към ЗЧСИ не се дължи, тъй като таксата за опис я надхвърля. За останалите начислени такси по изпълнителното дело длъжникът не отговаря, тъй като изпълнението на задължението му е било обезпечено с насочването на изпълнението върху недвижимия имот, посочен от вискателката, и той не е предложил по реда на чл. 443 ГПК изпълнението да бъде насочено върху друго негово имущество. За разноси по изпълнението следва да се признае и сумата 100 лв. за адвокатски хонорар, което съответства на действителната фактическа и правна сложност на делото. Не следва да се включат като разноси по изпълнението, за които длъжникът отговаря: таксите за образуване на дело и изпращане на призовки (призовката с опис е включена в таксата за опис), тъй като производството е продължено, платените от вискателката такси за преписи от документи по делото, възнаграждението за счетоводна експертиза за определяне размера на дълга и възнагражденията за технически експертиза за оценка и др., тъй като те не са били необходими за изпълнението или са извършени по отменени действия на ЧСИ (отменени са оценки, не описът).

Видно от изложеното, задължението по делото е било за 5142 лв. със законната лихва от 21.04.1998 г., 910,08 лв. разноси по изпълнителния лист и 3028,45 лв. разноси по изпълнението, поради което извършените погашения е следвало да се отнесат, както следва: 5256 лв. (постъпили на 14.03.2008 г.), 1752 лв. (постъпили на 14.04.2008 г.), 1752 лв. (постъпили на 14.05.2008 г.) – към разноските по изпълнението, по изпълнителния лист и изтеклите към 14.05.2008 г. лихви в размер на 7145,28 лв., при което от задължението би следвало да остане: главницата 5142 лв. и законна лихва 2323,73 лв., остатъкът от дълга към 15.04.2009 г. би бил 5142 лв. главница и законна лихва 3040,48 лв. или общо 8182,48 лв., т.е.

ищецът е увреден с разликата до 9569,72 лв. или с 1387,24 лв.

При този изход на делото разноси не се дължат.

Воден от изложеното Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението на Старозагорския окръжен съд от 28.07.2010 г. по гр. д. № 254/2010 г. в частта, в която предявеният иск по чл. 74 ЗЧСИ е уважен за сумата над 1387,24 лв.

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от С. П. М. срещу Д. В. Ц. в останалата част до уважения размер 3566,00 лв.

Решението е постановено при участието на ЗАД „Армеец” АД, София, и „ДЗИ – Общо застраховане” АД, София, като трети лица помагачи на страната на Д. В. Ц.